

การศึกษาการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

The Knowledge Management toward Teaching in The School of Nakhon
Pathom Rajabhat University Students of Graduate Diploma Program in
Teaching Profession

นาววิช นวชีวินมัย และชัยยุทธ มณีรัตน์*

(Nawawit Navachewinmai and Chaiyut Maneerat)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษา
นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการบูรณา
การความรู้ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่ม
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการ
จัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการแสวงหาความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่
ด้านการสร้างความรู้ ด้านการบูรณาการความรู้ และด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
ตามลำดับ

* อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 73000

Lecturer Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University 73000

Corresponding author: nawawit54@gmail.com

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าสูง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแลกเปลี่ยนความรู้กับการบูรณาการความรู้ และความสัมพันธ์ของแปรที่มีค่าระดับปานกลาง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการแสวงหาความรู้กับการสร้างความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการแลกเปลี่ยนความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการบูรณาการความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการแลกเปลี่ยนความรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการบูรณาการความรู้

คำสำคัญ : การจัดการความรู้ การสอนในสถานศึกษา ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

ABSTRACT

The purposes of this research were 1. to study the knowledge management toward in the school of Nakhon pathom Rajabhat university students of graduate diploma program in teaching profession. 2. to study the relationship among knowledge searching, knowledge construction, knowledge exchanging and collaborations among colleagues and knowledge integration of Nakhon pathom Rajabhat university students. Population were 155 students who study in graduate diploma program in teaching profession Nakhon pathom Rajabhat University. The students admitted to study in academic year 2017 derived by all of population. Instrument used to collect data was questionnaire constructed by the researchers. Data were analyzed for percentage, mean, standard deviation and the Pearson product moment correlation coefficient.

The results found that 1. Knowledge management for teaching in the school were averagely at the high level, in detail, the highest one was knowledge searching. The second was knowledge construction. The third was knowledge integration. The lowest was knowledge exchanging and collaborations among colleagues. 2. Relationships among Knowledge management as knowledge searching, knowledge construction, knowledge exchanging and collaborations among colleagues and knowledge integration were correlated significantly at .01

Keywords: The Knowledge Management, Teaching in School, Graduate Diploma Program in Teaching Profession

Article history: Received 7 July 2018, Accepted 21 September 2018

1. บทนำ

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 3 มาตรา 11 ระบุว่า ส่วนงานราชการต้องมีการทำงานในทิศทางที่มุ่งเน้น การพัฒนาจัดการความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ จนกระทั่งมีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งปัจจุบันองค์กรที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับราชการ มหาวิทยาลัยถือเป็นส่วนสำคัญในการทำงานตามบริบทดังกล่าว ซึ่งนอกจากดำเนินการบริหารจัดการภายในองค์กรแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ผลิตบุคลากรทางวิชาชีพที่ทำงานเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ดังนั้นจำเป็นต้องมีบริบทการทำงานที่ตั้งต้นเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถจัดการความรู้ที่ปรากฏในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่จะเปิดรับความรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งที่หลากหลาย เปลี่ยนแปลงเพิ่มพูนอย่างรวดเร็ว และสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลในยุคปัจจุบัน การเสริมสร้างผู้เรียนให้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ จนกระทั่งสามารถนำมาสร้างเป็นความรู้ที่ถูกต้องตามบริบทการทำงานของตนเอง การเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยน ระดมความคิดประสบการณ์ แบ่งปันกันทั้งภายในและภายนอกองค์กรของตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ที่เหมาะสม ถูกต้อง คงทน แผลขยาย และการเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการผสมผสานความรู้ที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผลการจัดการความรู้มุ่งหวังไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานภายในองค์กรตนเอง การรักษาความรู้ภูมิปัญญาของบุคลากรหรือแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ภายในองค์กร เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้สู่การทำงาน การตัดสินใจการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันภายในหน่วยงาน

ความจำเป็นจากการจัดการความรู้ที่ระบุมาในเบื้องต้น พบความสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของวิชาชีพหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ คือ วิชาชีพครู ซึ่งปัจจุบันบทบาทวิชาชีพครูถือเป็นส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงปัจจัยพื้นฐานสู่ความสำเร็จจากสิ่งที่กล่าวมานั้น ในเบื้องต้นพบว่า ครูต้องตระหนักถึงการจัดการความรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ เพื่อให้ตนเองมีความรู้ความสามารถที่สามารถใช้งานได้อย่างเท่าทัน สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ปัญหา และหากจะพิจารณาถึงสภาพการณ์การพัฒนาวิชาชีพครู ต้องเน้นการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงและมุ่งเน้นพัฒนาบทบาทครูในฐานะผู้สอนที่เน้นการสอนในลักษณะชี้แนะกระบวนการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538) ซึ่งการพัฒนาบทบาทดังกล่าว ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการจัดการความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายและกระจัดกระจายให้เป็นระบบ เพื่อที่ครูจะสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

ดังนั้นการจัดการความรู้ในบทบาทวิชาชีพครู ส่งผลถึงหน่วยงานราชการที่มุ่งทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งหนึ่งในหลักสูตรที่ผลิตพัฒนาครูของสถาบัน คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ที่มีปรัชญาการผลิตครูประจำการให้มีศักยภาพเต็มเต็มในวิชาชีพครู ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ดังใจความสำคัญที่ระบุว่า ทางสถาบันมุ่งผลิตครูที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะสามารถใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย มีศักยภาพสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพครูจากครูสภา ที่มุ่งเน้นการส่งเสริม

สืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งใน
ชั้นเรียน รวมถึงการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ให้กับ
ผู้เรียนในชั้นเรียน และการบูรณาการความรู้ประสบการณ์ทักษะจากการเรียนรู้สู่การสร้างนวัตกรรมในรูปแบบ
กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจบริบทการจัดการผลิตพัฒนาตั้งที่ระบุมหา สามารถสรุปได้ว่าการ
จัดการเรียนรู้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้ความสำคัญเป็นอย่าง
ยิ่งต่อการพัฒนาคุณลักษณะของการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาซึ่งเป็นครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ปรัชญาและรูปแบบการพัฒนานักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู ชำรงต้น ทำให้ผู้วิจัย
มีความสนใจดำเนินการศึกษาการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตวิชาชีพครู ซึ่งอีกนัยหนึ่งถือเป็นครูผู้ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา รวมถึงดำเนินการศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการ
บูรณาการความรู้ เพื่อต่อบัตถุประสงค์ตามที่ได้ระบุว่า มุ่งเน้นการผลิตเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของความเป็น
ครูผู้ปฏิบัติงานในท้องถิ่นได้เต็มเปี่ยมด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูผู้ซึ่งเท่าทันต่อการ
แสวงหา สร้างเสริม แลกเปลี่ยน บูรณาการ สู่การจัดการความรู้ในยุคเต็มไปด้วยความรู้ที่หลากหลายจากทั่ว
โลก ที่เป็นรากฐานของการพัฒนาตนเองสู่การพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษานักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ
การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการบูรณาการความรู้ ของนักศึกษหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งจะแบ่งสาระ
ของการทบทวนวรรณกรรมได้ดังนี้

2.1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้

วิจารณ์ พานิช (2561) ได้ให้นิยามการจัดการความรู้ (knowledge management) หมายถึง การ
จัดเก็บรวบรวม สังเคราะห์สร้าง การจัดระบบระเบียบ การแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ สู่การ
ประยุกต์ใช้ความรู้เหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ภายในองค์กรหรือในการทำงาน ซึ่งพัฒนาระบบที่จะเข้าถึงความรู้
โดยอาศัยเทคโนโลยีด้านข้อมูลและด้านคอมพิวเตอร์เพื่อเอื้อการจัดการความรู้

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547) ระบุง่องค์ประกอบของการจัดการความรู้ไว้ 4 องค์ประกอบ ซึ่งแบ่ง
รายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

1. การแสวงหาความรู้ (knowledge acquisition)

1.1 การแสวงหาและรวบรวมความรู้และความสามารถจากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรของตนเอง โดยทรัพยากรนั้นอาจจะเป็นตัวบุคคลในองค์กร ซึ่งแต่ละคนก็ทำหน้าที่ของตนเองภายในองค์กรมีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญที่มีความหลากหลาย การได้มาซึ่งความรู้ต่าง ๆ จากภายในองค์กรสามารถทำได้ดังนี้

1.1.1 การให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานหรือสมาชิกขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนรู้อบรม การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน การนิเทศติดตามการทำงาน

1.1.2 การจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงต่อการทำงานตามบริบทต่างๆ

1.1.3 การดำเนินการประยุกต์ปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆเพื่อความเหมาะสม

1.2 การแสวงหาและรวบรวมความรู้และความสามารถจากทรัพยากรที่มีอยู่นอกองค์กรของตนเอง เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จมีคุณภาพแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคม จึงต้องปรับปรุงการทำงานและพัฒนาเสริมสร้างให้เกิดแนวคิดที่ทันสมัย อย่างสม่ำเสมอ ต้องอาศัยความคิด ความรู้จากแหล่งองค์ความรู้จากภายนอกองค์กรที่มีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือจนกระทั่งนำไปการสร้างสรรค์ โดยอาศัยพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายนอกด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 การศึกษามาตรฐานการดำเนินงานจากองค์กรอื่นๆเพื่อเปรียบเทียบข้อได้เปรียบข้อเสียเปรียบเพื่อการแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริมพัฒนา

1.2.2 การรับฟัง การมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก รับข้อมูลแนวทางการคิดเห็นเพื่อพิจารณาสู่การแก้ไขพัฒนา

1.2.3 การพิจารณากลับกรองเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งสื่อที่มีความหลากหลาย เช่น สิ่งพิมพ์ บทความวิชาการ บทความวิจัย ฯลฯ

1.2.4 การพิจารณาตรวจสอบแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี เพื่อประกอบการวางแผนดำเนินงาน

1.2.5 การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายซึ่งตนเองต้องทำงานหรือติดต่อสัมพันธ์ด้วย

1.2.6 การบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

1.2.7 การร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อสร้างพันธมิตรและการร่วมมือกันเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) เป็นการสังเคราะห์หรือสร้างสรรค์องค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ ต้องมีการคำนึงถึงความกับ การจูงใจบุคคล การกระตุ้นให้เกิดการระดมความรู้ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาหรือความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายในแต่ละบุคคล ซึ่งหมายความว่าทุกคนในองค์กรสามารถเป็นเครือข่ายที่มาร่วมกันสร้างความรู้ได้ใหม่ในองค์กรได้ โดยรูปแบบในการสร้างความรู้ ต้องคำนึงถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้

2.1 แต่ละบุคคลต้องมีการถ่ายทอดความรู้ที่ตนมีกับผู้อื่น เช่น การถ่ายทอดความรู้จากการทำงานที่มีจุดประสงค์ร่วมกัน

2.2 การนำความรู้ที่องค์กรมีอยู่เข้ามาบูรณาการกับความรู้ของสมาชิกแต่ละคนเพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่และมีการเผยแพร่แบ่งปันให้ทั่วถึงทั้งองค์กร

2.3 ความรู้ที่ได้จากการร่วมกันสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เข้าด้วยกันในองค์กร ในบางครั้งอาจทำให้เกิดข้อจำกัดให้เกิดองค์ความรู้ที่มีแต่เดิมอยู่แล้ว

2.4 ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรสามารถเกิดจากการร่วมกันสังเคราะห์ของสมาชิกผ่านกิจกรรมที่องค์กรดำเนินการสร้างความรู้เพื่อค้นพบแนวทางใหม่ๆ

2.5 การเรียนรู้โดยการปฏิบัติเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้รวมถึงการสร้างความรู้

2.6 การสร้างความรู้ต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบรวมถึงต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ทำงาน

2.7 การเรียนรู้และการสร้างความรู้สามารถมาจากการทบทวนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้เรื่องนั้นๆที่เคยผ่านมาในอดีต

3. การจัดเก็บและการสืบค้นความรู้ (knowledge storage and retrieval) องค์กรต้องมีการจำแนกรวบรวมองค์ความรู้สำคัญเพื่อจัดเก็บและต้องพิจารณาถึงวิธีการเก็บรักษา รวมถึงการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการของบริบทองค์กร ทั้งนี้ในการเก็บสะสมความรู้ องค์กรต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

3.1 โครงสร้างและการจัดเก็บความรู้ ควรเป็นระบบที่สามารถค้นหาและส่งมอบได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3.2 จัดให้มีการจำแนกรายการต่างๆ เช่น ข้อเท็จจริง นโยบายหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นในการเรียนรู้

3.3 การจัดการความรู้ต้องสามารถส่งมอบองค์ความรู้ดังกล่าว ให้กับผู้ใช้ได้อย่างชัดเจน ถูกต้องทันต่อการใช้งานและเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ต้องการใช้

การจัดโครงสร้างองค์ความรู้ องค์กรต้องพิจารณาความแตกต่างของกลุ่มความรู้ตามความแตกต่างเพื่อการสืบค้นความรู้จากระบบการเก็บความรู้ หรือจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งถึงการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ที่มีประสิทธิภาพคือ ต้องมีการจัดหมวดหมู่ตามองค์ประกอบต่างๆ ในส่วนของการค้นคืนความรู้ เป็นลักษณะของการเข้าถึงสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป องค์กรควรทำให้พนักงานทราบถึงช่องทางหรือวิธีการสำหรับการค้นหาความรู้ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (knowledge transfer and utilization) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์จากความรู้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลไกด้านอิเล็กทรอนิกส์ โดยการเคลื่อนที่ของสารสนเทศและความรู้ระหว่างบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งนั้นเป็นไปได้ทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งการถ่ายทอดความรู้แบบตั้งใจมีวิธีต่าง ๆ ดังนี้ 4.1) การสื่อสารด้วยการเขียน 4.2) การฝึกอบรม 4.3) การประชุมภายใน 4.4) การสรุปข่าวสาร 4.5) การสื่อสารภายในองค์กร

4.6) การเยี่ยมชมงานต่าง ๆ ที่จัดเป็นกลุ่มตามความจำเป็น 4.7) การหมุนเวียน/เปลี่ยนงาน 4.8) ระบบพี่เลี้ยง
ในของส่วนการถ่ายทอดความรู้โดยไม่ตั้งใจนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอาจจะไม่รู้ตัวหรือเป็นการเรียนรู้อย่างไม่
เป็นทางการที่เกิดขึ้นในหน้าที่ที่ทำงานเป็นประจำอย่างไม่เป็นแบบแผน

วิทยาลัยดุสิตธานี (2556) ได้ระบุถึงประโยชน์ของการจัดการความรู้ไว้ในคู่มือการจัดการความรู้
ดังต่อไปนี้

1. ป้องกันความรู้สูญหาย การจัดการความรู้ทำให้องค์กรสามารถรักษาความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและ
ความรู้ที่อาจสูญหายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร เช่น การเกษียณอายุทำงาน หรือการลาออก
จากงาน

2. เพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยประเภทคุณภาพและความสะดวกในการเข้าถึง ความรู้ เป็น
ปัจจัยสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ เนื่องจากต้องดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ

3. ความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในงานและ
วัตถุประสงค์ของงาน โดยไม่ต้องมีการควบคุมหรือมีการแทรกแซงมากนักจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงาน
หน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

4. ความได้เปรียบในการแข่งขันการจัดการความรู้ช่วยให้องค์กรมีความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายที่ต้อง
ทำงานด้วย จากการพิจารณาศึกษาทำให้สามารถลดช่องว่างและเพิ่มโอกาสในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

5. การพัฒนาทรัพยากร เป็นการพัฒนาความสามารถขององค์กรในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มี
อยู่ รวมถึงประหยัดเวลาไม่ต้องเสียเวลาในการคิดวิธีการใหม่ที่เป็นเลิศ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล เครื่องหมาย
การค้าและลิขสิทธิ์จากสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

6. การยกระดับการทำงาน การนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลงาน
นวัตกรรมและการปฏิบัติงานที่เป็นภาระงานหลัก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่งานของแต่ละฝ่าย

7. การที่บุคลากรได้เรียนรู้จุดบกพร่อง จุดด้อย ความเสี่ยง รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่อาจมีข้อเสีย และ
พิจารณาแทนที่ด้วยแนวทางปฏิบัติที่ดีสอดคล้องกับงานที่ทำ

8. สามารถลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานที่มีโอกาสผิดพลาดผ่านกระบวนการพิจารณาแนวทางปฏิบัติที่
ไม่ดี

9. การจัดการความรู้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานโดยการช่วยเพิ่มผลิตภาพ
(productivity) เพราะช่วยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในกระบวนการทำงานลงช่วยเพิ่มขีดความสามารถของ
บุคลากรในการปฏิบัติงาน (competency) เพราะพนักงานแต่ละคนสามารถเรียนรู้จากพนักงานคนอื่นใน
องค์กรผ่านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน

10. การจัดการความรู้ช่วยเพิ่มความไวในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงขององค์กร เพราะบุคลากร
สามารถหาวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วผ่านการจัดระบบการแลกเปลี่ยนความรู้อีก
ทั้งยังเพิ่มนวัตกรรมใหม่ให้องค์กรเพราะการเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะลด เส้นการเรียนรู้ (learning curve) ให้สั้น
ลงช่วยให้บุคลากรมีเวลามากขึ้นในการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

11. การจัดการความรู้ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กรเพราะองค์กรวางแผนและตัดสินใจบนพื้นฐานของความรู้และข้อมูลที่ต้องการ

12. เป็นการลงทุนในต้นทุนมนุษย์ในการพัฒนาความสามารถที่จะแบ่งปันความรู้ ที่ได้เรียนรู้มาให้กับคนอื่น ๆ ในองค์กรและนำความรู้ไปปรับใช้กับงานที่ทำอยู่ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นเป็นการพัฒนาคนและพัฒนาองค์กร

2.2. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

วารินทร์ รัชมีพรหม (2542) ได้ระบุถึงการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่เอื้อให้บุคคลเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรวมถึงความคิด ครอบคลุมทั้งด้านสมรรถภาพ ทักษะ และเจตคติ โดยที่ต้องคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละบุคคล นอกจากนี้การเรียนรู้ยังมีขอบเขตครอบคลุมความหมาย 2 ประการ คือ กระบวนการเรียนรู้ (learning process) หมายถึงการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ในความหมายของผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) หมายถึงความรู้ความเข้าใจในสาระต่าง ๆ ความสามารถในการปฏิบัติและการใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกหรือเจตคติอันเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนที่เป็นสาระ คือ ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับสาระที่เรียนรู้ 2) ส่วนที่เป็นกระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นเมื่อพูดถึงการเรียนรู้จึงมีสิ่งเกี่ยวข้องด้วยเสมอ คือ กระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้

Zahoric (1995) เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีสรคณนิยม (constructivism) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ต้องตรวจสอบความรู้เดิมผู้เรียนหรือสมาชิกในองค์กรในเบื้องต้น ก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนหรือจัดฝึกอบรมให้เพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่

2. ผู้เรียนหรือสมาชิกองค์กรต้องได้รับความรู้ในลักษณะที่เป็นองค์รวมก่อนที่จะเรียนรู้ส่วนย่อยๆ ของเนื้อหา เป็นลักษณะขั้นตอนส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย

3. การสร้างหรือรวบรวมองค์ความรู้ ผู้เรียนหรือสมาชิกองค์กรต้องสำรวจและตรวจสอบคุณภาพความรู้ที่สร้างขึ้น ด้วยการเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับกลุ่มคนทั้งภายในและภายนอก

4. การพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ของผู้เรียนและสมาชิกในองค์กร สามารถพัฒนาความรู้ด้วยตนเองด้วยการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้แก้ปัญหาหรือปฏิบัติการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

5. การพัฒนาองค์ความรู้จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนหรือสมาชิกในองค์กรสะท้อนความคิดเห็นเนื้อหาและความรู้สึกเกี่ยวกับความรู้ที่ได้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559) ได้ระบุถึงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบสังคมพุทธิปัญญา (social cognitive learning theory) ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ดังนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสังคมพุทธิปัญญา มุ่งเน้นว่าบุคคลจะเกิดการเรียนรู้จนกระทั่งไปสู่การจัดการความรู้เป็นองค์ความรู้ใหม่นั้น ต้อง

เริ่มต้นที่การสร้างแรงจูงใจให้บุคคลเห็นความสำคัญของการทำพฤติกรรมนั้นๆ หรือมีผลตอบแทนที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลนั้นจริงๆ เช่น มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งเมื่องานดีขึ้นก็หมายถึงชีวิตที่มั่นคงหรือรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น รวมถึงเมื่อบุคคลเกิดแรงจูงใจในสิ่งที่จะทำแล้ว ต้องมีการจดจำพฤติกรรม แนวทางการปฏิบัติงานหรือแนวความรู้ที่ดีจากแหล่งความรู้อื่นๆ ด้วยเช่นกัน และจึงมีการนำแนวทางปฏิบัติหรือแนวความรู้เหล่านั้นไปพิจารณาประยุกต์ปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อใช้กับการทำงานของตนเอง จนกระทั่งสุดท้ายเมื่อผลการนำไปใช้ประสบความสำเร็จนำมาซึ่งผลที่มี ก็จะทำให้แนวทางการปฏิบัติเหล่านั้นถูกนำไปใช้อย่างต่อเนื่องเกิดเป็นแนวปฏิบัติของแต่ละบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมหรือองค์กรต่างๆ และ ยังได้ระบุถึงกฎการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ เอ็ดเวิร์ด ธอร์นไดค์ (Edward Thorndike) ที่ระบุดังต่อไปนี้ กฎแห่งความพร้อม (law of readiness) คือ กฎที่ระบุว่าเมื่อบุคคลมีความพร้อมทั้งกายและทางจิตใจ อารมณ์ เช่น มีศักยภาพทางด้านร่างกายหรือจิตใจ มีทรัพยากรทางด้านข้อมูลหรือบุคคลที่มีความพร้อม ฯลฯ ย่อมเกิดความพร้อมย่อมและเกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกฎแห่งการฝึกปฏิบัติ (law of exercise) คือ กฎที่ระบุว่าเมื่อบุคคลมีการฝึกฝนปฏิบัติในการการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อหรือขอบข่ายของงานที่ต้องการพัฒนา เป็นประจำสม่ำเสมอ ย่อมนำมาซึ่งการเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการความรู้ และความเชี่ยวชาญที่เพิ่มมากขึ้นในงานที่ตนเองรับผิดชอบ

2.3. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (2561) ได้ระบุถึงปรัชญาของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู คือ หลักสูตรที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย สามารถแสวงหารวบรวมความรู้จนสามารถตกตะกอนความรู้ ความคิด จนสามารถจัดการความรู้สู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และมีจิตวิญญาณ ความเป็นครู รวมถึงได้ระบุถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังต่อไปนี้ 2.3.1) มีจิตวิญญาณความเป็นครู จรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม 2.3.2) มีความรู้ ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา 2.3.3) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 2.3.4) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้

2.4. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาภรณ์ อินทมาตย์ (2552) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการจัดการ

ความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดเก็บและค้นคืนความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการจำแนกตามตำแหน่งงาน ประสิทธิภาพในการทำงานและวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยองค์ประกอบการจัดการความรู้ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บและค้นคืนความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมคิด นาคขวัญ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของโรงเรียน และเพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝัน ในเขตจังหวัดภาคใต้ กับข้อมูลเชิงประจักษ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียน จำนวน 783 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นการจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดภาคใต้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ องค์ประกอบด้านการสร้างความรู้ (.87) องค์ประกอบแลกเปลี่ยนความรู้ (.82) องค์ประกอบการนำความรู้ไปใช้ (.76) องค์ประกอบด้านการเก็บความรู้ (.66) องค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ (.65) และองค์ประกอบด้านการกำหนดความรู้ (.62)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2560 และกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 3 ของหลักสูตรจำนวน 155 คน โดยการวิจัยในครั้งนี้ทีมผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มประชากร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษา พัฒนาเครื่องมือจากการนำแบบสอบถามการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษา ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.74 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม อายุ ประสิทธิภาพการสอนและหน่วยงานต้นสังกัด ตอนที่ 2 แบบสอบถามการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาจำนวน 26 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการสอนในสถานศึกษา

3.3 การใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยประชากร(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ระดับ และลำดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวม ($n = 155$)

ข้อที่	เจตคติต่อวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านการแสวงหาความรู้	4.00	0.45	มาก	1
2	ด้านการสร้างความรู้	3.93	0.44	มาก	2
3	ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.91	0.46	มาก	4
4	ด้านการบูรณาการความรู้	3.92	0.46	มาก	3
รวม		3.94	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า กลุ่มประชากร มีระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{X} = 4.00$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.92$) และด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การจัดการความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้

ตัวแปร	การ			
	การแสวงหา ความรู้	การสร้าง ความรู้	แลกเปลี่ยน เรียนรู้	การบูรณาการ ความรู้
การแสวงหาความรู้	1.000			
การสร้างความรู้	.523**	1.000		
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	.597**	.608**	1.000	
การบูรณาการความรู้	.528**	.691**	.722**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการบูรณาการความรู้ ($r_{xy} = .722$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าต่ำสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการสร้างความรู้ ($r_{xy} = .523$) และตัวแปร 4 คู่ ได้แก่ การแสวงหาความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสวงหาความรู้กับการบูรณาการความรู้ การสร้างความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความรู้กับการบูรณาการความรู้ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1.1 ผลการศึกษาระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการแสวงหาความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการบูรณาการความรู้ และด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามลำดับ

ตามลำดับ

5.1.2 ผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าสูง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการบูรณาการความรู้ และความสัมพันธ์ของแปรที่มีค่าระดับปานกลาง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการสร้างความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการบูรณาการความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการบูรณาการความรู้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาระดับการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการบูรณาการความรู้และด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ อินทมาตย์ (2552: 89-90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี พบว่า การจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านที่มีความสอดคล้องพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อระบุรายละเอียดพบว่าสถานศึกษาได้มีการพัฒนาบุคลากร

ในบริบทการเข้าร่วมกิจกรรม การอบรม การสัมมนา การเสวนาทางวิชาการ ให้มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้านการสร้างความรู้ในระดับมาก เมื่อระบุนายละเอียดพบว่าได้มีการจัดประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานให้กับบุคลากร ด้านการจัดเก็บและค้นคืนข้อมูลอยู่ในระดับมาก เมื่อระบุนายละเอียดพบว่าสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรจัดทำแฟ้มสะสมผลงานองค์ความรู้ จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ทั้งทางออนไลน์รวมถึงรูปเล่ม เพื่อสะดวกต่อการสืบค้นทบทวนเพิ่มพูนความรู้ซึ่งเสมือนการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก เมื่อระบุนายละเอียดพบว่าได้มีการนำความรู้ซึ่งจัดการต่อยอดมาจากตัวแปร เพื่อการนำความรู้ไปใช้แก้ไขปัญหา ป้องกันความเสี่ยง รวมถึงพัฒนาการทำงานในสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการจัดการความรู้ของสถานศึกษานั้นมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตามที่ระบุว่า มุ่งผลิตครูโดยใช้รูปแบบการสอนที่มีหลากหลาย สามารถสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพครูจากครูสภา มุ่งเน้นการส่งเสริมสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในชั้นเรียน รวมถึงการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในชั้นเรียน และการบูรณาการความรู้ประสบการณ์ทักษะจากการเรียนรู้สู่การสร้างนวัตกรรมในรูปแบบกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของครูในสถานศึกษา ดังนั้นจากที่ได้อภิปรายผลการวิจัยและปัจจัยตัวแปรที่ได้ศึกษามาข้างต้น จะพบความสอดคล้องกับทฤษฎีกฎการเรียนรู้ โดย เอ็ดเวิร์ด ธอร์นไดค์ ที่ระบุดังต่อไปนี้ กฎแห่งความพร้อม (law of readiness) คือ เมื่อบุคคลมีความพร้อมทั้งกายและทางจิตใจอารมณ์ เช่น มีการแสวงหาข้อมูลหลากหลายแง่มุม หลากหลายแห่งจนกระทั่งเกิดความพร้อมย่อมเกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกฎแห่งการฝึกปฏิบัติ (law of exercise) คือ เมื่อมีความพร้อมมีข้อมูลแล้ว การปฏิบัตินำใช้ข้อมูลเรียนรู้ซึ่งความผิดพลาดหรือความถูกต้องจะทำให้เกิดการเรียนรู้รวมถึงความเชี่ยวชาญในการทำงาน จนกระทั่งสามารถบูรณาการใช้อข้อมูลเพื่อการทำงานได้อย่างชำนาญรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2559) ซึ่งจากการอภิปรายข้างต้นจะพบว่า ตัวแปรจากการจัดการความรู้มีความสำคัญต่อการสอนในสถานศึกษา

5.2.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการบูรณาการความรู้ และความสัมพันธ์ของแปรที่มีค่าระดับปานกลาง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการสร้างความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความรู้กับการบูรณาการความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความรู้กับการบูรณาการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด นาควัญญู (2554: 224-233) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝันในโรงเรียนภาคใต้ จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ตัวบ่งชี้พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ระหว่างตัวบ่งชี้ที่ระบุถึง การนำความรู้ไปปรับใช้

กับการสอน กับ ตัวบ่งชี้การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างตัวบ่งชี้ความสามารถเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำมาใช้ความรู้ได้อย่างเป็นระบบกับสถานศึกษามีการเผยแพร่ความรู้ผ่านเครือข่าย และความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างตัวบ่งชี้การสนับสนุนให้ครูได้มีการเรียนรู้จากกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ในโอกาสต่างๆกับการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าแต่ละตัวแปรของการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาของครูรวมถึงนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรพบความสอดคล้องกับหลักการจัดการความรู้ โดย วิจารย์ พานิช (2561) ได้ระบุว่าจัดการความรู้ ต้องมีการรวบรวม เสริมสร้าง จัดระเบียบความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายในปัจจุบัน รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อการทำงานตามบริบทองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดอย่างยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาพบว่าการจัดการความรู้สู่การสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาควรมีการฝึกทักษะการจัดการความรู้สอดแทรกไปในรายวิชาและมีการเชื่อมโยงระหว่างรายวิชาวิชาชีพครูเนื่องจากในการปฏิบัติงานต้องมีการบูรณาการวิชาชีพครูเข้ากับวิชาเอกซึ่งแต่ละบุคคลมีความหลากหลาย ให้สอดคล้องในทุกทักษะ ทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถใช้ทักษะที่ได้ฝึกฝนมานั้นในการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่จะสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการความรู้ของนักศึกษาครูได้
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของนักศึกษาครูในสาขาวิชาอื่นๆในระดับปริญญาตรีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2561). **ปรัชญาของหลักสูตร**. ค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2561 จาก http://www.grad.npru.ac.th/index.php?act=6a992d5529f459a44fee58c733255e86&ntype=attach_file_top&stm_id=1060
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). **การจัดการความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ: ธรรมมกลการพิมพ์.

- วิจารณ์ พานิช. (2561) การจัดการความรู้. ค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2561 จาก http://qa.siam.edu/images/KM_Article4.pdf
- วิทยาลัยดุสิตธานี. (2556). คู่มือการจัดการความรู้. ค้นเมื่อ 29 พฤษภาคม 2561 จาก http://www.dtc.ac.th/2016/images/stories/KM/KM_manual_full.pdf
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2542). การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด นาคขวัญ. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538). แผนหลักการปฏิรูปการฝึกหัดครูพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับลิชชิง.
- สุภาภรณ์ อินทมาตย์. (2552). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Zahoric, J. A. (1995). **Constructivist Teaching**. Bloomington Indiana: Phi Delta Kappa Educational Foundation.